

POWIATOWY URZĄD PRACY

Chełmno 86-200, ul. Świętojerska 1,

tel./fax 56 686 00 41

www.pupchelmno.pl

e-mail: chelmno@pupchelmno.pl

PLAN DZIAŁALNOŚCI POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W CHEŁMNIE NA 2016 ROK

Chełmno, styczeń 2016r.

SPIS TREŚCI

I DIAGNOZA BEZROBOCIA W ROKU 2015	4
<i>Stopa bezrobocia</i>	<i>4</i>
<i>Liczba bezrobotnych</i>	<i>5</i>
<i>Struktura zarejestrowanych bezrobotnych w roku 2015</i>	<i>6</i>
<i>Lokalny rynek pracy w roku 2015</i>	<i>9</i>
II DZIAŁANIA POWIATOWEGO URZĘDU PRACY W CHEŁMNIE W ZAKRESIE PROMOCJI ZATRUDNIENIA I AKTYWIZACJI LOKALNEGO RYNKU PRACY W 2016 ROKU	10
<i>Pośrednictwo pracy</i>	<i>10</i>
<i>Usługi w ramach sieci europejskich służb zatrudnienia / EURES</i>	<i>11</i>
<i>Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych</i>	<i>12</i>
<i>Szkolenia osób bezrobotnych</i>	<i>13</i>
<i>Rozwój przedsiębiorczości</i>	<i>15</i>
<i>Poradnictwo zawodowe</i>	<i>16</i>
<i>Instrumenty rynku pracy</i>	<i>17</i>
<i>Dodatkowe instrumenty rynku pracy adresowane do bezrobotnych do 30 roku życia</i>	<i>19</i>
<i>Wspieranie integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych</i>	<i>20</i>
<i>Instrumenty dotyczące rozwoju zasobów ludzkich</i>	<i>22</i>
<i>Dialog społeczny i partnerstwo na rzecz rynku pracy</i>	<i>23</i>
III ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	25

Wprowadzenie

Celem ostatnich regulacji prawnych dotyczących działalności Urzędów Pracy było skierowanie polityki rynku pracy na wzrost zatrudnienia oraz niedopasowanie strukturalne, głównie pod kątem kwalifikacji i kompetencji osób bezrobotnych. Konieczne stało się podjęcie działań mających na celu przywracanie umiejętności osób bezrobotnych do trwałego włączania się do rynku pracy oraz poprawa działań urzędów pracy i standardów obsługi klientów urzędów pracy, a także zwiększenia wskaźników zatrudnienia, dzięki wprowadzeniu nowych form organizacji pracy. Równie ważnym rozwiązaniem jest otwarcie się urzędów na współpracę z ośrodkami pomocy społecznej, lokalnymi organizacjami pozarządowymi i prywatnymi agencjami pracy.

Szczególną uwagę zwrócono na zwiększenie elastyczności działania urzędów pracy, poprzez dostosowanie ich działań do potrzeb konkretnego bezrobotnego i pracodawcy. Między innymi w tym celu, dzieli się obecnie osoby bezrobotne na trzy grupy tj. aktywnych; nie wymagających wsparcia; wymagających wsparcia i oddalonych od rynku pracy - aby dzięki wczesnej interwencji i identyfikacji osób najbardziej narażonych na długookresowe bezrobocie, dobrać najbardziej efektywne formy pomocy dla tych osób. Ponieważ Działania na rzecz poprawy na rynku pracy muszą być prowadzone wielotorowo, nieprzerwanie wprowadzona się wiele nowych form wsparcia aby urzędy pracy były skuteczniejsze, a osoby poszukujące pracy nie napotykały na bariery braku wsparcia tylko ze względu na sztywne kryteria.

Niniejszy plan działalności na 2016 rok, sporządzony został w oparciu o powyższe założenia oraz analizę sytuacji w powiecie chełmińskim w ostatnich latach, z uwzględnieniem zapisów i wytycznych zawartych w strategicznych dokumentach odnoszących się do rynku pracy na szczeblu krajowym i wojewódzkim. Program ten jest również zgodny z priorytetami, o których mowa w dokumentach programowych określających kształt europejskiej polityki wzrostu zatrudnienia i rozwoju zasobów ludzkich.

I Diagnoza bezrobocia w roku 2015

Stopa bezrobocia

W końcu grudnia 2015r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w krajowych urzędach pracy wyniosła 1563,3 tys. osób (w tym 816,1 tys. kobiet) i była wyższa w porównaniu z ub. miesiącem, ale niższa niż w analogicznym okresie ub. roku. Bezrobotni zarejestrowani w urzędach pracy w końcu grudnia 2015r. stanowili 9,8% cywilnej ludności aktywnej zawodowo (w listopadzie 2015r. – 9,6%; w grudniu 2014r. – 11,4%). W końcu omawianego miesiąca urzędy pracy dysponowały ofertami pracy dla 51,2 tys. osób (przed miesiącem 73,5 tys.; przed rokiem 39,7 tys.).

W stosunku do listopada 2015r. wzrost liczby bezrobotnych odnotowano we wszystkich województwach, najbardziej znaczący w: opolskim (o 6,4%) lubelskim (o 3,9%), lubuskim (o 3,5%) i kujawsko-pomorskim (o 3,3%). W porównaniu z grudniem 2014r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się we wszystkich województwach, największy spadek odnotowano w województwach: wielkopolskim (o 19,8%), pomorskim (o 19,7%), dolnośląskim (o 17,8%) oraz lubuskim (o 16,5%) i zachodniopomorskim (o 16,0%). W końcu grudnia 2015r. utrzymało się duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w województwach: warmińsko - mazurskim (16,3%), kujawsko-pomorskim i zachodniopomorskim (po 13,3%), podkarpackim (13,2%), świętokrzyskim (12,5%), podlaskim (11,8%) i lubelskim (11,7%). Najniższą stopą bezrobocia charakteryzowały się województwa: wielkopolskie (6,2%), śląskie (8,2%), małopolskie i mazowieckie (po 8,4%) i dolnośląskie (8,6%). W porównaniu z poprzednim miesiącem stopa bezrobocia wzrosła we wszystkich województwach.

Zdecydowana większość bezrobotnych pozostających w ewidencji urzędów pracy to nadal osoby, które wcześniej pracowały zawodowo. W końcu grudnia 2015r. zbiorowość ta liczyła 1313,2 tys. (tj. 84,0% ogółu zarejestrowanych), wobec 1281,0 tys. (83,7%) w listopadzie 2015r. i 1509,8 tys. (82,7%) w grudniu 2014r. W tej grupie 79,5 tys. osób, tj. 6,1% utraciło pracę z przyczyn dotyczących zakładu pracy. Osoby bez prawa do zasiłku stanowiły 86,1% w ogólnej liczbie bezrobotnych (przed miesiącem 86,4%; przed rokiem – 86,7%). W tej grupie bezrobotnych 45,1% to mieszkańcy wsi. Z danych na koniec grudnia 2015 roku wynika, że 172 zakłady pracy zadeklarowały zwolnienie w najbliższym czasie 18,5 tys. pracowników, w tym z sektora publicznego 3,4 tys. osób.

Do urzędów pracy w ciągu miesiąca zgłosiło się 232,4 tys. osób poszukujących zatrudnienia (o 27,7 tys. więcej niż w listopadzie 2015r. i o 0,1 tys. więcej niż w grudniu 2014r.). Wśród bezrobotnych nowo zarejestrowanych 207,8 tys. osób, tj. 89,4% stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny (przed miesiącem – 84,3%; przed rokiem – 88,2%). Udział osób dotychczas niepracujących wśród nowo zarejestrowanych wyniósł 17,1% (przed miesiącem 16,4%; przed rokiem 17,6%). Osoby do 24-go roku życia stanowiły 25,7% ogólnej liczby nowo zarejestrowanych (przed miesiącem 25,5%; przed rokiem – 26,8%). Odsetek nowo zarejestrowanych absolwentów (tj. osób, dla których okres od momentu zakończenia nauki do momentu rejestracji nie przekroczył 12

miesiący) wyniósł 8,4% ogólnej liczby nowo zarejestrowanych (przed miesiącem 8,5%; w grudniu 2014r. – 8,1%). Udział osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy w ogólnej liczbie nowych rejestracji wyniósł 4,0% (przed miesiącem 4,2%; przed rokiem 4,4%). Spośród osób nowo zarejestrowanych 45,1% mieszkało na wsi.

Ogółem wyłączono z ewidencji 199,7 tys. osób, tj. 13,0% ogółu bezrobotnych z końca ubiegłego miesiąca (w listopadzie 2015r. – 191,0 tys., tj. 12,6%; w grudniu 2014r. – 206,9 tys. osób, tj. 11,5%). Z ogólnej liczby wyrejestrowanych 119,9 tys. (60,0%) bezrobotnych podjęło pracę oferowaną przez urzędy pracy (w poprzednim miesiącu 101,0 tys. osób, tj. 52,8%; przed rokiem 108,1 tys. osób, tj. 52,3%), z tego 25,1 tys. osób podjęło prace subsydiowane (w listopadzie 2015r. – 16,7 tys.; w grudniu 2014 r. – 20,1 tys.). W ramach prac subsydiowanych – 1,8 tys. osób podjęło prace interwencyjne (przed miesiącem 2,6 tys.; przed rokiem 1,0 tys.), a przy robotach publicznych zatrudniono – 1,0 tys. osób (przed miesiącem 1,6 tys.; przed rokiem 0,9 tys.). W związku z rozpoczęciem szkolenia i stażu wyłączono z rejestru bezrobotnych 8,8 tys. osób (w listopadzie 2015r. – 18,4 tys.; w grudniu 2014r. – 7,1 tys.). Z pozostałych osób wykreślonych z ewidencji 39,2 tys. utraciło status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do pracy (w listopadzie 2015r. – 38,3 tys.; w grudniu 2014r. – 61,9 tys.), zaś 8,1 tys. osób dobrowolnie z niego zrezygnowało.

W 2015r. najniższą stopę bezrobocia w powiecie chełmińskim zanotowano w miesiącu październiku – kształtowała się ona wówczas na poziomie 17,3%. Poziom najwyższy stopy bezrobocia tj. 21,9% zanotowano w lutym 2015r. W zestawieniu miesięcy styczeń 2014r. (25,3%) i styczeń 2015r. (21,7%) możemy zaobserwować spory spadek tj. o 3,6 punktu procentowego. Zbliżoną zmianę obserwujemy w dniu 31 grudnia 2015r. - stopa bezrobocia była o 2,8 punktu procentowego niższa aniżeli w analogicznym okresie 2014r. i wyniosła 18,1%.

Liczba bezrobotnych

Według stanu w dniu 31 grudnia 2015r. liczba osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chełmnie wynosiła **3110** osób, z tego kobiety **1789** (58%) i mężczyźni **1321** (42%). Spadek liczby osób bezrobotnych, który rozpoczął się od marca postępował z każdym następnym miesiącem roku 2015 – pierwszy wzrost zanotowano dopiero w listopadzie. Tak niska liczba osób bezrobotnych występowała ostatnio w latach 2007 – 2008. Największy spadek liczby osób zarejestrowanych w ciągu roku wystąpił, gdy porównamy miesiące luty i październik - można zaobserwować zmniejszenie aż o 985 osób bezrobotnych (25%). Większa liczba osób rejestrujących się jako bezrobotne w końcu roku, nie wpłynęła niekorzystnie na bezrobocie w powiecie chełmińskim - w zestawieniu z końcem 2014r., otrzymaliśmy w grudniu 2015r. spadek o **607** osób (16%) z tego liczba kobiet spadła o **229**, a mężczyzn o **378** osoby. Sytuacja gdzie liczba bezrobotnych z powiatu wzrasta na początku roku, a następnie przyjmuje tendencję malejącą w kolejnych miesiącach i wzrastając dopiero z końcem roku, jest sytuacją, która

powtarza się już od kilku lat. Prawo do zasiłku dla osób bezrobotnych w końcu 2015r. posiadało 456 osób (15% ogółu bezrobotnych) w tym 231 kobiet (13% ogółu kobiet). W porównaniu z analogicznym okresem w roku 2014 udział osób bezrobotnych z prawem do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrósł o 1%.

Struktura zarejestrowanych bezrobotnych w roku 2015

❖ Osoby z wyższym wykształceniem lepiej od pozostałych radzą sobie na rynku pracy nawet, gdy dotknie ich bezrobocie. Ponad połowa bezrobotnych z wyższym wykształceniem znajduje pracę w ciągu pierwszego półrocza od momentu jej utracenia, blisko 30% znajduje ją w ciągu pierwszych trzech miesięcy. Im niższe wykształcenie tym dłuższy okres poszukiwania pracy. Blisko połowa bezrobotnych bez wykształcenia poszukuje jej ponad rok. Fakt, że relatywnie łatwiej znaleźć pracę osobom z wyższym wykształceniem powoduje, że w grupie tej najmniej jest osób zniechęconych, czyli tych, którzy wskutek niepowodzenia zaprzestali poszukiwania pracy. Najliczniejszą grupę zniechęconych do poszukiwania pracy stanowią osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym i niższym. Statystyki pokazują również, że wśród osób z wyższym wykształceniem więcej zatrudnianych jest na czas nieokreślony - zjawisko tzw. umów śmieciowych dotyczy ich w najmniejszym stopniu. Pracodawcy do zatrudnienia poszukują jednak nie tylko osób, które są wykształcone ale posiadają również umiejętności, a także określony staż pracy czyli doświadczenie zawodowe - są to główne czynniki wpływające na długość okresu pozostawania bez pracy.

Większość bezrobotnych rejestrujących się w urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy wśród bezrobotnych to osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe (odpowiednio 41% i 29% w ogólnej liczbie zarejestrowanych w końcu grudnia 2015r.). Obie te grupy stanowiły łącznie 70% ogólnej liczby bezrobotnych. Świadectwem ukończenia szkół policealnych i średnich zawodowych legitymowało się 16% ogółu bezrobotnych, średnich ogólnokształcących 9% a dyplomem ukończenia szkół wyższych 5%. W analogicznym okresie 2014r. struktura była bardzo zbliżona - niemal identyczna.

❖ Analiza struktury bezrobocia pod kątem wieku wskazuje, że dominującą grupą osób pozostających bez pracy są ludzie młodzi. Uwzględnienie wieku bezrobotnych jest bardzo istotne, bowiem w zupełnie innej sytuacji są młodzi ludzie, którzy ukończyli szkołę i poszukują pracy a innej osoby starsze, które ją utraciły. W końcu 2015r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25 – 34 lat – 874 osoby, a ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 28%. Bardzo zbliżony był odsetek zarejestrowanych bezrobotnych w wieku 35 – 44 lat, który wyniósł 21%, osób w wieku 45 – 54 lat wynoszący 19% oraz osób w wieku do 24 lat wynoszący 17%. Osoby w wieku powyżej 54 lat w ogólnej liczbie bezrobotnych stanowiły grupę - 15%. W stosunku do analogicznego okresu 2014r. największe zmiany w strukturze

bezrobotnych zanotowano w grupie osób w wieku od 25 do 34 lat – spadek o 18% (191 osób) natomiast jedyny wzrost wystąpił w grupie bezrobotnych w wieku powyżej 60 lat - o 15% (17 osób).

❖ Jeżeli analizując strukturę bezrobotnych uwzględnimy płeć, zauważymy, iż wśród bezrobotnych dominują kobiety - stanowią one 58% ogółu bezrobotnych. W dniu 31.12.2015r. na terenie powiatu chełmińskiego status osoby bezrobotnej posiadało 1789 kobiet – porównując analogiczny okres w 2014r., gdzie bezrobotnych kobiet było 2018, możemy zauważyć spory tj. 4 % wzrost udziału kobiet w ogóle bezrobotnych i 11 % spadek ich ogólnej liczby wśród zarejestrowanych. Zwiększającą się przewagę kobiet w ogólnej liczbie osób zarejestrowanych obserwujemy już od kilku lat.

❖ Największą grupę osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie chełmińskim tj. 26% stanowiły osoby, które pozostawały bez pracy powyżej 24 miesięcy. Bezpośrednio za tą grupą znalazły się osoby pozostające bez pracy od 1 do 3 miesięcy – 22% Jeżeli chodzi o zmiany, to w zestawieniu z analogicznym okresem 2014r. jedyny wzrost osób bezrobotnych w 2015r. można zaobserwować w grupie osób pozostających bez pracy od 1 do 3 miesięcy, gdyż ich liczba wzrosła o 7% (46 osób) z kolei największy spadek w 2015r. wystąpił wśród grupy osób pozostających bez powyżej 24 miesięcy - o 23% (236 osób). Osoby pozostające bez pracy stosunkowo krótko tj. do 1 miesiąca stanowiły 9%, od 3 do 6 miesięcy – 14%, natomiast pozostające bez pracy od 6 do 12 miesięcy i od 12 do 24 – po blisko 15% ogółu bezrobotnych.

❖ Po nowelizacji *Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* obowiązującej od dnia 27 maja 2014 roku, grupa osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, przyjęła nowy kształt. Do grupy takich osób zaliczamy:

- bezrobotnych do 30 roku życia;
- bezrobotnych długotrwale;
- bezrobotnych powyżej 50 roku życia;
- bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej;
- bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia;
- bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia;
- bezrobotnych niepełnosprawnych.

Osobom takim, przysługuje pierwszeństwo w skierowaniu do udziału w programach specjalnych. Ideą programów specjalnych jest umożliwienie powiatowym urzędom pracy elastycznego reagowania na potrzeby klienta, wymagającego niestandardowego wsparcia w procesie aktywizacji. Programy specjalne przewidują rozwiązania, umożliwiające aktywizację bezrobotnych i innych uprawnionych osób, potrzebujących specyficznej pomocy w doprowadzeniu do podjęcia pracy. Podstawowym warunkiem, aby uznać, iż program przygotowany przez urząd pracy posiada znamiona programu specjalnego, jest zastosowanie wobec wszystkich jego uczestników zarówno usług i instrumentów rynku pracy, jak również specyficznych elementów, niezbędnych do przezwyciężenia barier, utrudniających aktywizację osób

bezrobotnych. W końcu grudnia 2015r. najliczniejszą z wymienionych grup, stanowiącą aż 62% ogólnej liczby bezrobotnych była grupa osób długotrwale bezrobotnych (tj. osób pozostających w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat). Drugą, co do wielkości grupą, są osoby bezrobotne do 30 roku życia, które stanowią 32% osób bezrobotnych zarejestrowanych w powiecie chełmińskim. Odsetek pozostałych grup w ogólnej liczbie bezrobotnych w dniu 31.12.2015r. kształtował się następująco: bezrobotni powyżej 50 roku życia – 24%, bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia – 22%, bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia – 1% oraz niepełnosprawni – 4%. Część sprawozdawcza poświęcona liczbie bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy nie została jeszcze w Powiatowych Urzędach Pracy zintegrowana w systemie informatycznym, wobec czego dane są nieznane.

❖ Osoba niepełnosprawna, jako uczestnik rynku pracy w wielu sytuacjach pozbawiona jest równego dostępu do zatrudnienia oraz odpowiedniego dostępu do potrzeb wsparcia w jego pozyskaniu i utrzymaniu. Nierzadko spotyka się też z negatywnymi postawami społecznymi zarówno pracodawców, jak i pracowników sprawnych. Trudna sytuacja osób niepełnosprawnych na rynku pracy związana jest z ich niską aktywnością zawodową. Podstawowym źródłem problemów są bariery w dostępie do edukacji i niski poziom doświadczenia zawodowego. Praca, stanowiąca istotny element życia, w przypadku niepełnosprawnych pełni rolę szczególną. Jest dla nich drogą do pełnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa, elementem rehabilitacji, a nie tylko źródłem pozyskiwania środków materialnych. Niepełnosprawni, podejmując pracę w chodzą w relacje z otoczeniem zawodowym. Jest to dla nich możliwość zdobycia kompetencji społecznych oraz przełamania obaw przed kontaktami z innymi ludźmi.

W końcu 2015r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chełmnie było zarejestrowanych jako bezrobotne 123 osoby niepełnosprawne z czego 34 posiadało prawo do zasiłku. W zestawieniu ze stanem z końca roku 2014, w którym takich osób było 136, otrzymamy 10 % spadek. W ogólnej liczbie osób bezrobotnych niepełnosprawnych było 65 kobiet (53%), z których 20 posiadało prawo do zasiłku (31%). Na obszarze wiejskim w końcu 2015r. w rejestrze bezrobotnych niepełnosprawnych pozostawało 70 osób z czego 38 osób stanowiły kobiety.

Wśród bezrobotnych z obszaru powiatu chełmińskiego z największymi problemami dotyczącymi znalezienia pracy borykają się niepełnosprawni w wieku 35 – 44 lat oraz osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz gimnazjalnym i poniżej. Grupy wymienione wyżej stanowią w powiecie chełmińskim największą grupę wśród osób bezrobotnych niepełnosprawnych. Biorąc pod uwagę staż pracy liczba osób niepełnosprawnych w poszczególnych grupach jest zbliżona.

Lokalny rynek pracy w roku 2015

❖ W 2015r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Chełmnie dokonano 4894 rejestracji osób jako bezrobotne. Wśród wszystkich rejestracji udział rejestrowanych kobiet stanowił 49% (2405 rejestracji). W roku 2014r. rejestracji jako osoby bezrobotne dokonało 5236 osób w tym 2664 kobiet (51%). Porównując powyższe, możemy zauważyć spadek liczby rejestracji o 7 % oraz 2 % spadek udział kobiet w ogólnej liczbie.

W ogólnej liczbie rejestrujących się bezrobotnych możemy wyodrębnić osoby zamieszkałe na wsi. Liczba osób z terenów wiejskich w 2015r. wyniosła 2965, w tym udział kobiet wyniósł 49%.

W roku 2015 z terenu powiatu chełmińskiego, wyłączeń z ewidencji osób bezrobotnych było 5501. W zestawieniu z 2014r., w którym dokonano 6114 wyłączeń z ewidencji osób bezrobotnych, obserwujemy spadek o 10%. Powodem wyłączeń z rejestru w 2015r. było m.in. podjęcie pracy (2955 osób - 54%), niepotwierdzenie gotowości do pracy (1116 osób - 20%), dobrowolna rezygnacja ze statusu bezrobotnego (308 osób - 6%) oraz odmowa przyjęcia propozycji pracy lub innej formy pomocy (225 osób - 4%). Wśród wyłączeń z ewidencji osób bezrobotnych wyłączenia kobiet stanowią w powiecie chełmińskim 48%.

❖ W Powiatowym Urzędzie Pracy w Chełmnie w 2015r. zgłoszono 2335 ofert pracy, w tym 981 ofert pracy subsydiowanej. W zestawieniu z 2014r. obserwujemy w 2015r. zwiększenie liczby zgłoszonych ofert o 7% a wśród ofert subsydiowanych spadek o 15%. Największą liczbę ofert pracy zgłoszono w miesiącu kwietniu – było to 13% wszystkich ofert pracy zgłoszonych w ciągu całego roku.

II. Działania Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie w zakresie promocji zatrudnienia i aktywizacji lokalnego rynku pracy w 2016 roku

Na podstawie diagnozy bezrobocia w powiecie chełmińskim i jego specyfiki, dla której charakterystyczny jest wysoki udział osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy przy równocześnie stosunkowo małej liczbie miejsc pracy, Powiatowy Urząd Pracy w Chełmnie na 2016r. zaplanował określone działania, które będą służyć realizacji nadrzędnego celu, jakim jest wzrost zatrudnienia osób bezrobotnych poprzez promowanie aktywnych postaw na rynku pracy i wspieranie procesu tworzenia nowych miejsc pracy.

Realizacji tego celu będą służyć podejmowane działania w następujących obszarach:

Pośrednictwo pracy

W związku ze zmianami na chełmińskim i sąsiednich rynkach pracy urząd pracy będzie dostosowywał swoje działania do aktualnych potrzeb i oczekiwań pracowników i pracodawców. W ramach pośrednictwa pracy planowane są następujące działania:

Zadania	Planowane działania
1. Udzielanie pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w znalezieniu pracy, a także pracodawcom w pozyskaniu pracowników przez pośrednictwo pracy.	1. Prezentowanie usług oferowanych przez urząd pracy 2. Analizowanie lokalnego rynku pracy, monitorowanie następujących na nim zmian. Dokonywanie ocen dotyczących rynku pracy. Rozpowszechnienie tych informacji wśród osób poszukujących pracy oraz pracodawców. 3. Pozyskiwanie nowych kontaktów z pracodawcami i proponowanie im wsparcia. Zadania te realizowane są przez pośredników pracy podczas wizyt terenowych. 4. Pozyskiwanie i realizacja ofert pracy. Upowszechnianie ofert pracy. Proponowanie bezrobotnym ofert pracy (subsydiowanych i niesubsydiowanych) zgodnie z wymaganymi kwalifikacjami. Pomoc w doborze odpowiedniej oferty pracy. 5. Współpraca z innymi stanowiskami w urzędzie pracy w zakresie rozwoju zawodowego, indywidualnych porad doradcy zawodowego. 6. Pomoc pracodawcom w doborze kandydatów do pracy w związku ze złożoną przez nich ofertą pracy. 7. Organizacja kontaktów pomiędzy osobami poszukującymi zatrudnienia, a potencjalnymi pracodawcami: • organizacja giełd pracy. • organizacja targów pracy. 8. Informowanie bezrobotnych o przysługujących im prawach i obowiązkach.
2. Współdziałanie z partnerami rynku pracy w zakresie realizacji usług pośrednictwa pracy.	1. Kontakt z Gminnymi Centrami Informacji i Urzędami Gmin. Rozpowszechnianie im aktualnych ofert pracy, informacji o planowanych spotkaniach z pracodawcami oraz organizowanie giełd pracy poza urzędem we wszystkich gminach powiatu. 2. Współpraca z innymi powiatowymi urzędami pracy, wymiana posiadanych ofert pracy i szkoleń. 3. Współpraca z innymi lokalnymi jednostkami samorządowymi. 4. Współpraca z ośrodkami pomocy społecznej (MOPS, GOPS) w zakresie wymiany informacji o kandydatach proponowanych do prac społecznie użytecznych.

	5. Współpraca z Agencjami Pracy. 6. Współpraca z Punktem Pośrednictwa Pracy w Chełmnie
3. System Zielona Linia	1. Promowanie Systemu Zielona Linia na terenie powiatu chełmińskiego. 2. Udzielanie informacji o krajowych ofertach pracy w ogólnodostępnej bazie danych portalu Zielona Linia. 3. Współpraca z innymi powiatowymi urzędami pracy za pomocą technologii informatycznych.
Planowane rezultaty	• Planowana pomoc w uzyskaniu zatrudnienia- ok. 1500 • Planowane wizyty u pracodawców - ok. 200 • Planowane pozyskanie nowych pracodawców z terenu powiatu chełmińskiego - ok. 30 • Planowana organizacja giełd pracy - ok. 20 • Planowana organizacja targów pracy - 1

Usługi w ramach sieci Europejskich Służb Zatrudnienia / EURES

Polskie publiczne służby zatrudnienia są członkiem Europejskich Służb Zatrudnienia EURES. Skutkuje to realizacją w powiatowych urzędach pracy usługi EURES polegającej na promowaniu zagranicznych ofert pracy oraz udzielaniu porad w zakresie mobilności na rynku pracy Rzeczypospolitej Polskiej oraz państw Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Pośrednik pracy zatrudniony w powiatowym urzędzie pracy jest odpowiedzialny za prowadzenie międzynarodowego pośrednictwa pracy oraz udzielaniu informacji ułatwiających poruszanie się na międzynarodowym rynku pracy.

Zadanie	Planowane działania
Pośrednictwo pracy związane ze swobodnym przepływem pracowników realizowane w ramach sieci EURES	1. Promocja pośrednictwa pracy w ramach sieci EURES - rozpowszechnianie materiałów informacyjnych dotyczących działalności EURES poprzez rozdawanie ulotek, promowanie strony internetowej EURES (www.eures.praca.gov.pl). 2. Udzielanie informacji na temat warunków życia i pracy w krajach Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG). 3. Przyjmowanie z Wojewódzkiego Urzędu Pracy zagranicznych ofert pracy przekazywanych w języku polskim z logo sieci EURES i ich upowszechnianie na tablicy informacyjnej. 4. Współpraca z pracodawcami krajowymi zgłaszającymi oferty pracy dla obywateli EOG. 5. Przyjmowanie dokumentów aplikacyjnych od kandydatów z państw EOG i ich przekazywanie pracodawcy krajowemu. 6. Informowanie osób zarejestrowanych i osób niezarejestrowanych o możliwości skorzystania z zagranicznych ofert pracy. 7. Współpraca przy organizowanych przez Wojewódzki Urząd Pracy: – rozmowach kwalifikacyjnych pracodawców z państw EOG z „kandydatami krajowymi” – targach pracy.
Planowane rezultaty	• Planowana pomoc w poszukiwaniu pracy w krajach UE/EOG - ok. 400 • Udzielanie informacji ogólnych o działalności EURES - ok. 250 • Udzielanie informacji o warunkach życia i pracy w krajach UE/EOG - ok. 80

Monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych

Realizacja zadań przez urząd pracy powinna opierać się na informacjach dotyczących rynku pracy. Ich pozyskanie naraża na wiele problemów. Akcesja Polski do Unii Europejskiej, a także przepisy ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, wymaga „projektowego” podejścia do realizacji zadań nałożonych wymienioną ustawą. Wymaga to podjęcia systematycznych działań w celu dopasowania kwalifikacji osób poszukiwanych przez pracodawców do specyficznych wymagań oferowanych miejsc pracy oraz trafnego diagnozowania wymagań konkretnych pracodawców.

Zadania	Planowane działania
1. Wdrażanie i doskonalenie monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych 2. Zlecenie wykonania monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na zewnątrz urzędu. 3. Promocja wyników monitoringu i upowszechnianie ich wśród społeczności lokalnej	1. Sporządzanie bazy danych dotyczących osób bezrobotnych oraz zgłoszonych ofert pracy wg Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD); 2. Prowadzenie badań sondażowych w zakładach pracy o planowanych przyjęciach i zwolnieniach pracowników w poszczególnych zawodach; 3. Prowadzenie badań sondażowych w szkołach ponadgimnazjalnych w zakresie przewidywanej liczby absolwentów wg zawodów w danym roku szkolnym; 4. Opracowywanie półrocznych raportów diagnostycznych i rocznych raportów diagnostyczno-prognostycznych; 5. Upowszechnianie wyników/wniosków z monitoringu, m.in. na stronie internetowej urzędu pracy, oraz na konferencjach podsumowujących z udziałem przedstawicieli pracodawców, oświaty oraz władz samorządowych. 6. Przekazywanie wyników monitoringu władzom samorządowym, dyrekcji szkół, Powiatowej Radzie Zatrudnienia w formie broszury informacyjnej.
Planowane rezultaty	• Określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodów na lokalnych i regionalnym rynku pracy; • Stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodów-kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym; • Określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych, a w rezultacie zwiększenie efektywności organizowanych szkoleń; • Bieżąca korekta poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego przez władze oświatowe i dyrekcje szkół; • Usprawnienie pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o planowanych ofertach pracy na rok przyszły oraz przewidywanej liczbie absolwentów według zawodów; • Ułatwienie realizacji programów aktywizacji osób bezrobotnych z grupy ryzyka zatrudnieniowego w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Szkolenia osób bezrobotnych (rozwój zawodowy)

Szkolenia bezrobotnych to różnorodne działania i formy doskonalenia umiejętności lub podnoszenia kwalifikacji w wielu obszarach. Szkolenie bezrobotnych to nie tylko nabywanie nowych umiejętności, to również zmiana postawy osoby do dalszego poszukiwania pracy.

Zmiany w gospodarce wymuszają dostosowanie kwalifikacji do aktualnych potrzeb. Głównym czynnikiem sprawczym, że szkolenia są konieczne jest tempo zmian w przedsiębiorstwach. Warunki pracy ciągle się zmieniają, podobnie, jak oczekiwania pracodawców. Realizacja szkoleń pod potrzeby rynku pracy będzie głównym zadaniem w tym zakresie.

Zadania	Planowane działania
1. Szkolenia osób bezrobotnych pod potrzeby rynku pracy. 2. Finansowanie kosztów egzaminów, licencji lub studiów podyplomowych. 3. Udzielanie pożyczek szkoleniowych. 4. Przygotowania zawodowe dorosłych. 5. Szkolenia osób bezrobotnych na podstawie trójstronnych umów szkoleniowych.	1. Sporządzanie planu szkoleń na podstawie: – wskazań w indywidualnych planach działania, – zgłoszeń osób bezrobotnych zainteresowanych podjęciem szkolenia, – zgłoszeń pracowników urzędu pracy, – zgłoszeń pracodawców, organizacji pracodawców i organizacji związkowych, – zgłoszeń jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz centrów integracji społecznej, – analizy monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych prowadzonych przez samorząd województwa i samorząd powiatu. 2. Informowanie o możliwościach i zasadach korzystania z usług szkoleniowych świadczonych przez PUP poprzez: – udzielenie ustnych informacji osobom uprawnionym do szkolenia, – organizowanie spotkań grupowych, – opracowanie pisemnych informacji i zamieszczenie ich na stronie internetowej i tablicy ogłoszeń lub ogłaszanie w innej formie np. ulotki informacyjnej, – udostępnianie informacji zawartych w rejestrze instytucji szkoleniowych oraz bazach danych o standardach kwalifikacji zawodowych i modułowych programach szkoleń prowadzonych przez ministra właściwego do spraw pracy. 3. Diagnozowanie zapotrzebowania na zawody i specjalności na lokalnym rynku pracy oraz potrzeby szkoleniowe osób uprawnionych do szkolenia zgodnie z przepisami. 4. Upowszechnienie planu szkoleń na tablicy ogłoszeń PUP i strony internetowej oraz w otoczeniu: – pracodawców planujących zwolnienia, – ośrodków pomocy społecznej i centrach integracji społecznej, – organizacji pomagającym osobom niepełnosprawnym, – gmin, – innych organizacji. 5. Zaproszenie instytucji szkoleniowych posiadających aktualny wpis do rejestru instytucji szkoleniowych Wojewódzkiego Urzędu Pracy do składania ofert szkoleniowych w celu dokonania wyboru wykonawców szkoleń dla bezrobotnych. 6. Wybór jednostki szkoleniowej zgodnie z przepisami i obowiązującymi kryteriami wyboru instytucji szkoleniowej do prowadzenia szkoleń dla osób bezrobotnych. 7. Zawarcie umowy z wybraną instytucją szkoleniową. 8. Wyłanianie osób do szkolenia zgodnie z przepisami oraz ustalonymi kryteriami rekrutacji osób bezrobotnych na szkolenia grupowe

	ustalonymi przez PUP; wydawanie skierowań do instytucji szkoleniowej na szkolenia grupowe lub na szkolenia wskazane przez osobę uprawnioną – indywidualne. 9. Zawieranie umowy dwustronnej (jednostka szkoląca, PUP Chełmno). 10. Monitorowanie przebiegu szkoleń poprzez: – wizytację zajęć i sporządzanie notatki, – analizę wyników ankiet uczestników kursu, – analizę dokumentów dotyczących szkolenia przeprowadzonego przez instytucję szkoleniową. 11. Dokonywanie analizy i efektywności szkoleń zgodnie z przepisami. 12. Informowanie o możliwościach i zasadach korzystania z finansowania kosztów egzaminów, uzyskania licencji lub studiów podyplomowych poprzez: – udzielenie ustnych informacji osobom uprawnionym do szkolenia, – organizowanie spotkań grupowych, – opracowanie pisemnych informacji i zamieszczenie ich na stronie internetowej i tablicy ogłoszeń lub ogłaszanie w innej formie np. ulotki informacyjnej. 13. Informowanie o możliwościach i zasadach udzielenia pożyczki szkoleniowej na sfinansowanie kosztów szkolenia poprzez: – udzielenie ustnych informacji osobom uprawnionym do szkolenia, – organizowanie spotkań grupowych, – opracowanie pisemnych informacji i zamieszczenie ich na stronie internetowej i tablicy ogłoszeń lub ogłaszanie w innej formie np. ulotki informacyjnej. 14. Informowanie o możliwościach i zasadach korzystania z przygotowania zawodowego dorosłych poprzez: – udzielanie ustnych informacji osobom uprawnionym do przygotowania zawodowego dorosłych, – udzielanie ustnych informacji pracodawcom zainteresowanym organizacją przygotowania zawodowego dorosłych, – organizowanie spotkań grupowych, – opracowanie pisemnych informacji i zamieszczenie ich na stronie internetowej i tablicy ogłoszeń lub ogłaszanie w innej formie np. ulotki informacyjnej. 15. Diagnozowanie potrzeb osób bezrobotnych uprawnionych do korzystania z przygotowania zawodowego dorosłych poprzez ich ankietowanie. 16. Diagnozowanie potrzeb pracodawców zainteresowanych organizacją przygotowania zawodowego dorosłych poprzez ich ankietowanie. 17. Upowszechnianie rocznego planu realizacji przygotowania zawodowego dorosłych na tablicy ogłoszeń PUP i stronie internetowej oraz w otoczeniu pracodawców planujących organizację przygotowania zawodowego. 18. Zawieranie stosownych umów. 19. Informowanie o możliwościach i zasadach organizowania szkoleń dla osób bezrobotnych na podstawie trójstronnych umów szkoleniowych zawieranych pomiędzy Starostą, pracodawcą i instytucją szkoleniową poprzez: – udzielanie ustnych informacji osobom uprawnionym do szkolenia oraz pracodawcom, – organizowanie spotkań grupowych, – opracowanie pisemnych informacji i zamieszczenie ich na stronie internetowej i tablicy ogłoszeń lub ogłaszanie w innej formie np. ulotki informacyjnej. 20. Rozpatrywanie wniosków pracodawców zainteresowanych zamówieniem szkolenia dostosowanego do swoich potrzeb. 21. Zawieranie stosownych umów.
Planowane rezultaty	• 200 osób ukończy szkolenia.

Rozwój przedsiębiorczości

Zadania	Planowane działania
1. Promowanie rozwoju przedsiębiorczości	1. Udostępnianie informacji/ulotek osobom bezrobotnym o warunkach i zasadach ubiegania się o jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej; 2. Świadczenie usług doradczych - indywidualne wsparcie, udzielanie podstawowych konsultacji w zakresie zakładania własnej firmy; 3. Prowadzenie warsztatów dla osób zainteresowanych z zakresu przedsiębiorczości; 4. Organizowanie i realizacja szkoleń dla osób bezrobotnych w zakresie przygotowania do założenia własnej działalności gospodarczej; 5. Współpraca z fundacjami, stowarzyszeniami i innymi instytucjami działającymi na rzecz wspierania przedsiębiorczości; 6. Rozpowszechnianie wśród pracodawców informacji/ulotek o warunkach i zasadach uzyskania środków Funduszu Pracy (FP) na wyposażenie lub doposażenie stanowisk pracy, z zatrudnieniem osób skierowanych przez Powiatowy Urząd Pracy (PUP). 7. Realizacja na rzecz młodzieży zajęć dot. orientacji zawodowej z modułem „Postaw na biznes”. 8. Opracowanie ulotki informacyjnej dotyczącej zasad przyznawania jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. 9. Umieszczenie w/w zasad również na stronie internetowej PUP. 10. Całoroczna aktualizacja w/w zasad na stronie internetowej PUP. 11. Całoroczna aktualizacja na stronie internetowej PUP niezbędnych dokumentów potrzebnych do ubiegania się o jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej a także refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy dla skierowanych bezrobotnych. 12. Umieszczenie na stronie internetowej PUP dokumentów dla poręczycieli w celu zabezpieczenia wnioskowanych środków lub refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego. 13. Organizowanie zajęć, mających na celu pomoc przy wypełnianiu dokumentów (biznes plan, wniosek, analiza SWOT) dla osób chcących skorzystać z jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. 14. Umieszczanie na tablicach ogłoszeniowych PUP w Chętnie informacji o jednostkach, organizacjach zajmujących się wspieraniem przedsiębiorczości. 15. Wydawanie wniosków o udzielenie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej oraz przyznawanie refundacji na doposażenie lub wyposażenie stanowisk pracy; 16. Rozpatrywanie i ocena wniosków; 17. Zawarcie umowy z bezrobotnym lub pracodawcą i realizacja umowy przez strony. 18. Informowanie o możliwości pożyczki na utworzenie stanowiska pracy oraz na podjęcie działalności gospodarczej.
Planowane rezultaty	▪ 75 osób bezrobotnych rozpocznie działalność gospodarczą w ramach wsparcia ze środków FP, EFS; ▪ 40 miejsc pracy zostanie wyposażonych lub doposażonych z FP, na których zatrudnione zostaną osoby bezrobotne;

Sektor małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w powiecie chełmińskim stanowi około 96% ogółu przedsiębiorstw zarejestrowanych w systemie statystycznym REGON. Jest on motorem gospodarki lokalnej. Przeszkodą w rozwoju MŚP są bariery m.in. w postaci braku możliwości pozyskania na dogodnych warunkach środków finansowych

na rozpoczęcie działalności lub na utworzenie dodatkowych miejsc pracy. Dużym problemem jest też brak ogólnej wiedzy na temat zakładania i funkcjonowania firmy. Konieczne jest zatem wsparcie sektora MŚP oraz osób, które mają zamiar rozpocząć prowadzenie własnej działalności gospodarczej w zakresie informacji o możliwościach pozyskiwania dotacji na rozpoczęcie działalności, szkoleń z zakresu uruchamiania i prowadzenia działalności gospodarczej.

Poradnictwo zawodowe

Dynamiczne zmiany, jakie zachodzą w naszym otoczeniu, a przede wszystkim na rynku pracy są odzwierciedleniem intensywnych przemian w całej sferze życia społeczno-gospodarczego. Funkcjonowanie w nowoczesnym społeczeństwie wymaga od każdego, a zwłaszcza od osób bezrobotnych coraz bardziej aktywnych zachowań, realistycznego planowania w zakresie kształcenia, zdobycia zawodu i nowych kwalifikacji, wiedzy o rynku pracy, wzmocnienia wiary we własne umiejętności i możliwości kierowania własnym życiem. Kompleksowa pomoc i wsparcie klientom urzędu pracy w przewyżnianiu trudności występujących na ścieżce kariery zawodowej będzie realizowana poprzez następujące zadania:

Zadania	Planowanie działania
1. Upowszechnianie i popularyzacja informacji o usługach poradnictwa zawodowego wśród społeczności powiatu.	1. Gromadzenie, opracowywanie i upowszechnianie lokalnej informacji o zawodach, możliwościach kształcenia i szkolenia zawodowego. 2. Opracowywanie i rozpowszechnianie ulotek, plakatów z zakresu poradnictwa i planowania kariery zawodowej oraz znalezienia lub zmiany pracy. 3. Współdziałanie z innymi instytucjami z terenu powiatu chełmińskiego w zakresie upowszechniania informacji związanych z usługami poradnictwa zawodowego (w szczególności szkoły ponadgimnazjalne) 4. Opracowanie i uaktualnianie informacji w zakresie usług poradnictwa zawodowego na stronie internetowej urzędu. 5. Współdziałanie z instytucjami właściwymi do spraw poradnictwa w zakresie określonym ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.
2. Pomoc bezrobotnym i poszukującym pracy w wyborze odpowiedniego zawodu lub miejsca pracy oraz w planowaniu rozwoju kariery zawodowej.	1. Udzielanie indywidualnych porad zawodowych dla bezrobotnych i poszukujących pracy; w tym diagnozowanie i ocenianie potencjału zdolności, zainteresowań i cech psychofizycznych bezrobotnych i poszukujących pracy. 2. Inicjowanie, organizowanie i prowadzenie grupowego poradnictwa zawodowego przy pomocy różnych metod stosowanych w poradnictwie zawodowym. 3. Przygotowanie Indywidualnych Planów Działania. 4. Inicjowanie i prowadzenie grupowych spotkań informacyjnych oraz udzielanie informacji zawodowej dla klientów indywidualnych w zakresie poszukiwania zatrudnienia, możliwości edukacyjnych, przekwalifikowania, poszerzania wiedzy i umiejętności zawodowych. 5. Kierowanie osób bezrobotnych lub poszukujących pracy na specjalistyczne badania lekarskie lub psychologiczne umożliwiające wydanie opinii o przydatności zawodowej do pracy i zawodu albo kierunku szkolenia.

3. Udzielanie pracodawcom pomocy w doborze kandydatów do pracy.	1. Prowadzenie poradnictwa, na rzecz pomocy pracodawcom w wyborze kandydatów do pracy spośród osób bezrobotnych i poszukujących pracy. 2. Wspieranie rozwoju zawodowego pracodawcy i jego pracowników przez udzielanie porad zawodowych.
4. Pomoc doradcza pracownikom zwalnianym w przypadku zwolnień monitorowanych.	Inicjowanie i realizacja przedsięwzięć mających na celu rozwiązanie lub złagodzenie problemów związanych z planowanymi zwolnieniami grup pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy.
5. Przygotowanie bezrobotnych i poszukujących pracy do lepszego radzenia sobie w poszukiwaniu i podejmowaniu zatrudnienia.	Inicjowanie, organizowanie i prowadzenie szkoleń z zakresu umiejętności poszukiwania pracy.
Planowane rezultaty	Udzielenie pomocy i wsparcia w formie: - porad indywidualnych - 120 os. - porad grupowych - 50 os. - informacji zawodowej - 50 os. - szkoleń z zakresu umiejętności aktywnego poszukiwania pracy - 20 os.

Instrumenty rynku pracy

W aktywizacji rynku pracy szczególne znaczenie mają środki finansowe wspierające usługi rynku pracy umożliwiając osobom bezrobotnym wejście czy powrót na rynek pracy. Środki Funduszu Pracy (FP), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS), będą przeznaczone na realizację zadań określonych w przepisach Ustawy o promocji zatrudnienia i skierowane do bezrobotnych i pracodawców. Planowane jest zrealizowanie następujących zadań:

Zadania	Planowanie działania
1. Wspieranie osób bezrobotnych	1. Rozpowszechnianie informacji dotyczących uzyskania wsparcia ze środków Funduszu Pracy (FP), Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). 2. Inicjowanie i organizacja zatrudnienia subsydiowanego. 3. Opracowywanie i realizacja programów akwizycyjnych z wykorzystaniem środków FP, współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach projektu Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój oraz Regionalnego Programu Operacyjnego.
2. Aktywizacja bezrobotnych bez prawa do zasiłku korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, - osób uczestniczących w kontrakcie socjalnym, indywidualnym programie usamodzielniania, lokalnym programie pomocy społecznej lub indywidualnym programie zatrudnienia socjalnego, jeżeli podjęły uczestnictwo w tych formach w wyniku skierowania powiatowego urzędu pracy	1. Zawieranie porozumień z gminami na organizację prac społecznie użytecznych i ich realizacja. 2. Inicjowanie działań w zakresie aktywizacji zawodowej i integracji społecznej bezrobotnych w ramach Programu Aktywizacja i Integracja. 3. Kierowanie do realizatora działań aktywizacyjnych.
3. Aktywizacja długotrwale bezrobotnych korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej, dla których jest ustalony profil pomocy II albo profil pomocy III	

4. Wspieranie instrumentami rynku pracy podstawowych usług rynku pracy	1. Przyznawanie bezrobotnym jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. 2. Inicjowanie i kierowanie osób bezrobotnych do zatrudnienia u pracodawców w ramach: - prac interwencyjnych, - robót publicznych, - refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, - dofinansowania pracodawcy lub przedsiębiorcy kosztów wynagrodzenia za zatrudnianie skierowanego bezrobotnego po 50 roku życia, - świadczenia aktywizacyjnego przyznanego pracodawcy za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powracającego na rynek pracy po przerwie związanej wychowywaniem dziecka lub bezrobotnego sprawującego opiekę nad osobą zależną, który w okresie 3 lat przed rejestracją w urzędzie pracy jako bezrobotny zrezygnował z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej z uwagi na konieczność wychowywania dziecka lub sprawowania opieki nad osobą zależną, - refundacji pracodawcy kosztów poniesionych na składki na ubezpieczenia społeczne należne od pracodawcy za zatrudnienie skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia, którzy podejmują zatrudnienie po raz pierwszy w życiu, - przyznanemu pracodawcy Grantu na utworzenie stanowiska pracy w formie telepracy dla skierowanego bezrobotnego rodzica powracającego na rynek pracy, posiadającego co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 lat, lub bezrobotnego sprawującego opiekę nad osobą zależną, który w okresie 3 lat przed rejestracją w urzędzie pracy jako bezrobotny zrezygnował z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej z uwagi na konieczność wychowywania dziecka lub sprawowania opieki nad osobą zależną. 3. Inicjowanie i kierowanie osób bezrobotnych do odbycia stażu u pracodawców. 4. Zwrot osobom bezrobotnym kosztów przejazdu: do pracodawcy na zgłoszone oferty pracy, staż, przygotowanie zawodowe dorosłych, szkolenia. 5. Zwrot kosztów opieki nad dzieckiem lub dziećmi do 7 roku życia lub osobą zależną. 6. Finansowanie dodatków aktywizacyjnych.
Planowane rezultaty	Pomoc w ramach środków FP, EFS uzyska następująca ilość osób bezrobotnych w formie: - prac społecznie użytecznych - 24 os. - dofinansowania samozatrudnienia - 75 os. - prac interwencyjnych - 100 os. - robót publicznych - 200 os. - zatrudnienia na doposażonym lub wyposażonym miejscu pracy - 40 os. - dofinansowania kosztów wynagrodzenia za zatrudnianie skierowanego bezrobotnego po 50 roku życia - 5 os. - świadczenia aktywizacyjnego - 2 os. - refundacja składek na ubezpieczenie społeczne należnych od pracodawcy za zatrudnienie bezrobotnego do 30 roku życia, który podejmuje zatrudnienie po raz pierwszy - 2 os. - grant na telepracę - 2 os. - staży - 400 os. - zwrotu kosztów przejazdu i zakwaterowania - 200 os. - zwrot kosztów opieki nad dzieckiem lub osobą zależną - 5 os. - sfinansowania dodatków aktywizacyjnych - 500 os.

Dodatkowe instrumenty rynku pracy adresowane do bezrobotnych do 30 roku życia

Zadania	Planowanie działania
1. Bon szkoleniowy	1. Informowanie o możliwości i zasadach otrzymania bonu szkoleniowego przez bezrobotnego, w tym przez ogłoszenie informacji na stronie internetowej PUP oraz tablicy ogłoszeń. 2. Przyjmowanie wniosków o przyznanie bonu szkoleniowego, zawieranie umów z bezrobotnymi, przyznawanie bonów na podstawie IPD i wydawanie bonów. 3. Zawieranie umów o organizację szkolenia z instytucjami szkoleniowymi, kierowanie osób na szkolenia oraz monitorowanie zawartych umów. 4. Finansowanie w ramach bonu szkoleniowego do wysokości 100 % przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w dniu przyznania bonu: – kosztów jednego lub kilku szkoleń w formie wpłaty na konto instytucji szkoleniowej, – kosztów niezbędnych badań lekarskich lub psychologicznych formie wpłaty na konto wykonawcy badania, – kosztów przejazdu na szkolenie w formie ryczałtu wypłacanego bezrobotnemu, – kosztów zakwaterowani, jeżeli zajęcia odbywają się poza miejscem zamieszkania w formie ryczałtu wypłacanego ba robotnemu. 5. Monitorowanie efektywności zatrudnieniowej odbytych szkoleń.
2. Bon stażowy	1. Informowanie o możliwości i zasadach otrzymania bonu stażowego przez bezrobotnego, w tym przez ogłoszenie informacji na stronie internetowej PUP oraz tablicy ogłoszeń. 2. Przyjmowanie wniosków o przyznanie bonu stażowego, przyznawanie na podstawie IPD bonów stażowych, stanowiących gwarancję dla bezrobotnego skierowania do odbycia stażu u pracodawcy wskazanego przez bezrobotnego i ich wydawanie. 3. Przyjmowanie wniosków o organizację staży w ramach bonu stażowego od pracodawców, zawieranie umów z pracodawcami, kierowanie bezrobotnych do odbycia stażu oraz monitorowanie zawartych umów o organizację stażu. 4. Finansowanie w ramach bonu stażowego osobie bezrobotnej: – kosztów przejazdu do i z miejsca odbywania stażu w formie ryczałtu, – kosztów niezbędnych badań lekarskich lub psychologicznych w formie wpłaty na konto wykonawcy, – wypłaty stypendium. 5. Wypłatę premii dla pracodawcy, który zatrudni bezrobotnego po odbytym stażu na deklarowany okres 6 miesięcy po odbytym stażu. 6. Monitorowanie efektywności zatrudnieniowej zorganizowanych staży w ramach bonu stażowego.
3. Bon zatrudnieniowy	1. Informowanie o możliwości i zasadach otrzymania bonu zatrudnieniowego przez bezrobotnego, w tym przez ogłoszenie informacji na stronie internetowej PUP oraz tablicy ogłoszeń. 2. Przyjmowanie wniosków o przyznanie bonu zatrudnieniowego, przyznawanie na podstawie IPD bonów zatrudnieniowych, i ich wydawanie. Stanowią one gwarancję dla pracodawcy refundacji części kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenie społeczne w związku z zatrudnieniem bezrobotnego, któremu PUP przyznał ten bon. 3. Przyjmowanie wniosków o zatrudnienie bezrobotnego w ramach bonu zatrudnieniowego od pracodawców, zawieranie umów z pracodawcami, kierowanie bezrobotnych do zatrudnienia. 4. Refundację pracodawcy części kosztów wynagrodzenia i składek na ubezpieczenia społeczne. 5. Monitorowanie realizacji zawartych umów.

4. Bon na zasiedlenie	1. Informowanie o możliwości i zasadach otrzymania bonu na zasiedlenie przez bezrobotnego, w tym przez ogłoszenie informacji na stronie internetowej PUP oraz tablicy ogłoszeń. 2. Przyjmowanie wniosków o przyznanie bonów na zasiedlenie od bezrobotnych podejmujących zatrudnienie, inną pracę zarobkową lub działalność gospodarczą poza miejscem dotychczasowego zamieszkania. 3. Przyznawanie bonów za zasiedlenie na podstawie umów zawieranych z bezrobotnymi, wydawanie bonów. 4. Finansowanie w ramach bonu na zasiedlenia w wysokości określonej w umowie, nie wyższej niż 200% przeciętnego wynagrodzenia za pracę kosztów zamieszkania związanych z podjęciem zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej. 5. Monitorowanie realizacji zawartych umów
4. Refundacja pracodawcy lub przedsiębiorcy części kosztów poniesionych na ubezpieczenia społeczne za zatrudnianie skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia	1. Informowanie o możliwości i zasadach zawarcia umowy z pracodawcą/przedsiębiorcą, w tym przez ogłoszenie na tablicy ogłoszeń PUP oraz stronie internetowej. 2. Przyjmowanie wniosków o zawarcie umowy, zawieranie umów z pracodawcami/przedsiębiorcami, kierowanie bezrobotnych do 30 roku życia do zatrudnienia. 3. Refundacja pracodawcy/przedsiębiorcy przez okres 12 miesięcy kosztów wynagrodzenia, nagród i składek na ubezpieczenia społeczne. 4. Monitorowanie realizacji zawartych umów, w tym dalszego zatrudnienia po kresie refundacji przez okres 12 miesięcy.
Planowane rezultaty	Pomoc w ramach środków FP, EFS uzyska następująca ilość osób bezrobotnych w formie: – bon szkoleniowy – 20 os. – bon stażowy – 50 os. – bon zatrudnieniowy – 15 os. – bon na zasiedlenie – 15 os. – refundacja przez okres 12 miesięcy kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne – 80 os

Wspieranie integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych

Zespół cech wyznaczających pozycję zawodową i społeczną osób niepełnosprawnych powoduje, iż osoby te pretendują do objęcia ich pomocą w celu szeroko rozumianej aktywizacji zawodowej.

Utrudnienia, ograniczenia bądź uniemożliwienia zdolności do wykonywania pracy zawodowej spowodowane stanem fizycznym, psychicznym lub umysłowym, niski z reguły poziom wykształcenia powoduje, że w obliczu wymagań stawianych przez pracodawców szanse zatrudnienia tych osób są niewielkie. Tymczasem praca dla osób niepełnosprawnych ma szczególne znaczenie, oprócz środków do życia zapewnia poczucie społecznej użyteczności, a w przypadku, gdy jest świadczona na otwartym rynku pracy, integruje z resztą społeczeństwa. Na rzecz zwiększenia szans w wejściu na rynek pracy niepełnosprawnych osób bezrobotnych realizowane będą następujące zadania:

Zadania	Planowane działania
Opracowywanie i realizacja programów aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych 1. Rozpoznanie potrzeb i możliwości zawodowych osób niepełnosprawnych	1. Przeprowadzanie wywiadów z nowo zarejestrowanymi osobami niepełnosprawnymi zgłaszającymi się do PUP. 2. Aktualizowanie danych dotyczących możliwości zawodowych osób niepełnosprawnych.
2. Udzielanie porad indywidualnych i grupowych oraz informacji zawodowej	1. Świadczenie porad zawodowych osobom niepełnosprawnym w formie indywidualnej i grupowej. 2. Zwiększenie dostępności porad i informacji zawodowej dla osób niepełnosprawnych.
3. Szkolenia osób niepełnosprawnych: – rozpoznanie potrzeb osób niepełnosprawnych w zakresie organizacji szkoleń i przekwalifikowań – organizowanie szkoleń wg zapotrzebowania na rynku pracy oraz dla osób z orzeczoną celowością przekwalifikowania	1. Rozpoznawanie potrzeb szkoleniowych na lokalnym rynku pracy poprzez kontakty z pracodawcami. 2. Informowanie o możliwościach poszerzenia umiejętności zawodowych. 3. Kierowanie osób niepełnosprawnych na szkolenia zwiększające szanse na zatrudnienie.
4. Pośredniczenie w zatrudnianiu osób niepełnosprawnych Współpraca z pracodawcami w organizowaniu nowych miejsc pracy refundowanych ze środków PFRON	1. Tworzenie i aktualizacja własnej bazy informacji o zakładach pracy planujących zatrudnić bądź już zatrudniających osoby niepełnosprawne. 2. Kierowanie do pracy osób niepełnosprawnych na zgłoszone oferty pracy. 3. Dokonywanie przy współpracy z doradcą, analizy stanowisk pod kątem możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych, a także możliwości ich dostosowania do potrzeb osób z różnymi niepełnosprawnościami. 4. Rozpowszechnianie informacji dotyczącej zatrudniania osób niepełnosprawnych. 5. Informowanie pracodawców podczas wizyt o możliwościach zawodowych osób niepełnosprawnych oraz promocja zatrudnieniowa. 6. Właściwy dobór ofert pracy do psychofizycznych możliwości i kwalifikacji zawodowych osób niepełnosprawnych. 7. Przekazywanie informacji o możliwościach wspierania finansowego dla pracodawców tworzących stanowiska pracy osobom niepełnosprawnym. 8. Współpraca z organami administracji rządowej i organizacjami jednostek samorządu terytorialnego, organizacjami pozarządowymi i fundacjami w zakresie zatrudniania i rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych.
5. Współpraca pomiędzy instytucjami działającymi na rzecz rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych	1. Kontakt z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych i KRUS w sprawie szkoleń w ramach rent szkoleniowych. 2. Kierowanie do organu orzekającego o stopniu niepełnosprawności.
Planowane rezultaty	Udzielenie pomocy i wsparcia osobom niepełnosprawnym w tym: - objęcie poradnictwem zawodowym min. 70 osób - zajęcia grupowe 35 osób - podwyższenie, nabycie nowych kwalifikacji przez 5 osób - staże dla 20 osób - uzyskanie zatrudnienia przez 20 osób - przyznanie jednorazowo środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej dla 3 osób niepełnosprawnych.

Instrumenty dotyczące rozwoju zasobów ludzkich

Zadania	Planowane działania
Dofinansowanie kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców ze środków Krajowego Funduszu Szkoleniowego	1. Upowszechnianie informacji na temat możliwości skorzystania z pomocy w formie dofinansowania kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców środków Krajowego Funduszu Krajowego poprzez : – udzielanie ustnej informacji pracodawcom i pracownikom zainteresowanym tą formą pomocy, – opracowanie pisemnych informacji i zamieszczenie ich na stronie internetowej i tablicy ogłoszeń lub ogłaszanie w innej formie np. ulotki informacyjnej, 2. Przyjmowanie wniosków o dofinansowanie kosztów kształcenia ustawicznego pracowników i pracodawców wraz z wymaganymi załącznikami. 3. Zawierania umowy dwustronnej (pracodawca, PUP Chełmno). 4. Przeprowadzanie kontroli u pracodawcy w zakresie przestrzegania postanowień umowy, wydatkowania środków KFS zgodnie z przeznaczeniem, właściwego dokumentowania oraz rozliczania otrzymanych i wydatkowanych środków.

Dialog społeczny i partnerstwo na rzecz rynku pracy

Skuteczne rozwiązywanie problemów rynku pracy stymulowanie i rozwój działalności gospodarczej oraz tworzenie miejsc pracy wymaga współpracy i partnerskich działań samorządowych władz lokalnych, partnerów społecznych, organizacji pozarządowych, pracodawców, instytucji oświatowych i innych. Partnerstwo lokalne (pakty, porozumienia, umowy) jest narzędziem polityki strukturalnej Unii Europejskiej w zakresie rynku pracy, a na poziomie lokalnym może przyczynić się do większej skuteczności w pozyskiwaniu środków z funduszy unijnych i realizację szerokiego zakresu programów.

Zakłada się, że partnerami na rzecz realizacji zadań określonych w programie będą m.in.:

- pracodawcy
- Starostwo Powiatowe w Chełmnie
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
- Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności
- Poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna
- szkolnictwo ponadgimnazjalne
- gminy powiatu chełmińskiego
- gminne centra informacji
- ośrodki pomocy społecznej
- Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
- Ministerstwo Rozwoju
- Wojewódzki Urząd Pracy w Toruniu
- Urząd Wojewódzki – Wydział Polityki Społecznej
- Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej w Toruniu
- jednostki szkolące
- organizacje pozarządowe, w tym lokalne grupy działania
- instytucje wspierające przedsiębiorczość
- Cech Rzemiosł Różnych
- Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu
- Powiatowa Rada Zatrudnienia w Chełmnie

- Warsztaty Terapii Zajęciowej w Chełmnie
- Zakład Aktywizacji Zawodowej w Drzonowie
- ochotnicze hufce pracy
- Mobilne Centrum Informacji Zawodowej w Toruniu (OHP)
- agencje zatrudnienia
- Toruńska Agencja Rozwoju Regionalnego
- instytucje dialogu społecznego
- Młodzieżowe Centrum Kariery (OHP)
- instytucje partnerstwa lokalnego
- inne jednostki i organizacje społeczne działające na lokalnym rynku pracy.

Planowane działania:

1. Podejmowanie współpracy z partnerami rynku pracy dotyczącej m.in.:
 - tworzenia i realizacji programów rynku pracy adresowanych do osób bezrobotnych szczególnego ryzyka zatrudnieniowego,
 - promocji projektów dotyczących rynku pracy i pomoc w rekrutacji beneficjentów,
 - podjęcia inicjatywy w celu utworzenia Inkubatora Przedsiębiorczości i Centrum Wspierania Ekonomii Społecznej.
2. Wspieranie inicjatyw podejmowanych przez niepubliczne instytucje rynku pracy na rzecz realizacji polityki rynku pracy w powiecie.
3. Upowszechnianie ofert pracy, informacji o usługach rynku pracy.
4. Organizowanie prac społecznie użytecznych.
5. Współpraca z Powiatową Radą Zatrudnienia/Powiatową Radą Rynku Pracy, instytucjonalną platformą dialogu i partnerstwa społecznego w dziedzinie rynku pracy m.in. w zakresie:
 - poszukiwania pomysłów dla opracowywania projektów lokalnych na rzecz promocji zatrudnienia
 - opiniowania projektów lokalnych i planów finansowych Funduszu Pracy
 - opiniowania kierunków kształcenia, szkolenia oraz zatrudnienia w powiecie.

III. Źródła finansowania

Środki na realizację Planu pochodzić będą z:

1. Budżetu państwa – Fundusz Pracy
2. Europejskiego Funduszu Społecznego
3. Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych
4. Krajowego Funduszu Szkoleniowego

Zadania	Planowanie działania
1. Opracowywanie i realizacja programów aktywizacyjnych, z wykorzystaniem środków Funduszu Pracy	1. Programy skierowane do zarejestrowanych bezrobotnych, a w szczególności do osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy, wymienieni w art.49 ustawy: • bezrobotnym do 30 roku życia, • bezrobotnym długotrwale, • bezrobotnym powyżej 50 roku życia, • bezrobotnym korzystającym ze świadczeń z pomocy społecznej, • bezrobotnym posiadającym co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia, • bezrobotnych niepełnosprawnych. 2. Zastosowane instrumenty wsparcia: • prace interwencyjne, • roboty publiczne, • staże, • szkolenia zawodowe, • jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej, • boni szkoleniowy dla bezrobotnego do 30 roku życia, • boni stażowy dla bezrobotnego do 30 roku życia, • boni zatrudnieniowy dla bezrobotnego do 30 roku życia, • boni na zasiedlenie dla bezrobotnego do 30 roku życia, • grant na telepracę, • doposażenie stanowiska pracy, • Indywidualny Plan Działania, • pośrednictwo pracy. • refundacja wynagrodzenia, nagród i składek na ubezpieczenia społeczne za skierowanych bezrobotnych, do 30 roku życia.
2. Opracowywanie i realizacja programów aktywizacyjnych, z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego	1. Programy skierowane do zarejestrowanych bezrobotnych: • Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój Oś I Osoby młode na rynku pracy: wsparcie na rynku pracy osób młodych w wieku 15-29 lat, zapewniający wszystkim osobom młodym dobrej jakości oferty zatrudnienia, dalszego kształcenia, przyuczenia do zawodu lub stażu w ciągu 4 miesięcy od utraty pracy lub zakończenia kształcenia formalnego, • YEI - Youth Employment Initiative/Inicjatywy na rzecz zatrudnienia ludzi młodych - program wsparcia młodych osób do 25 roku życia, • Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Oś Priorytetowa VIII Aktywni na rynku pracy: zwiększenie zatrudnienia osób powyżej 29 roku życia znajdujących się w trudnej sytuacji na rynku pracy, w tym osób powyżej 50 roku życia, niepełnosprawnych, długotrwale bezrobotnych i o niskich kwalifikacjach. 2. Zastosowane instrumenty wsparcia: • Indywidualny Plan Działania,

	• pośrednictwo pracy, • szkolenia zawodowe, • staże, • jednorazowe środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.
3. Opracowywanie i realizacja programów aktywizacyjnych, z wykorzystaniem środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	Program aktywizacji zawodowej niepełnosprawnych - osoby niepełnosprawne niepozostające w zatrudnieniu, zarejestrowane w PUP jako poszukujące pracy: aktywizacja w ramach staży i szkoleń.

Niniejszy Plan Działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie wytycza kierunki działań, zmierzające do poprawy sytuacji mieszkańców powiatu na lokalnym i regionalnym rynku pracy.

Dominującą pozycję w finansowaniu poszczególnych działań skierowanych do osób bezrobotnych, odgrywać będzie Fundusz Pracy oraz Europejski Fundusz Społeczny.

Poprzez własną aktywność, przedsiębiorczość i edukację ustawiczną, przy współpracy wielu podmiotów i środków możliwe jest zminimalizowanie kosztów transformacji gospodarczej, jaką ponosi społeczeństwo tracąc pracę lub nie mogąc jej podjąć po zakończeniu edukacji.

Działania Powiatowego Urzędu Pracy w Chełmnie nie ograniczają się jedynie do działań ujętych w przygotowanym „Planie”. Wiele instytucji i organizacji, w tym pozarządowych, podejmuje działania i przedsięwzięcia wykraczające poza katalog przedstawiony w „Planie”, które w istotny sposób wpływają na sytuację na lokalnym rynku pracy. Również Powiatowy Urząd Pracy w Chełmnie uczestniczy w innych przedsięwzięciach aktywizujących lokalny rynek pracy niż te określone w „Planie” i niewątpliwie wpisuje się w kompleksową politykę rozwoju społecznego i gospodarczego powiatu chełmińskiego.